មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ ២

សេចក្តីផ្តើម ៣

ជំពូក ១: ការចាក់វ៉ាក់សាំង ៤

ជំពូក ២: តួនាទីនៃការចាក់វ៉ាក់សាំង ៦

ជំពូក ៣: ការរក្សាទុកវ៉ាក់សាំង ៩

ជំពូក ៤: ការរៀបចំវ៉ាក់សាំង ១០

ជំពូក ៥: របៀបលាយវ៉ាក់សាំង ១១

ជំពូក ៦: ការណែនាំអំពីវ៉ាក់សាំង ១២

ជំពូក ៧: ផលប៉ះពាល់របស់វ៉ាក់សាំង ១៥

តារាង: តារាងកម្មវិធីវ៉ាក់សាំងដែលត្រូវអនុវត្ត ១៦

សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ

គម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ:

- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU) និងនាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាលចំពោះការគាំទ្រជាថវិកា សំភារៈ ស្មារតី និងបច្ចេកទេស ដើម្បីអោយសៀវភៅនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង ។

- ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងជាពិសេស ឯកឧត្ដមបណ្ឌិត **ចាន់ សារុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងសហការី ដែលជួយផ្ដួចផ្ដើម និងជ្រោមជ្រែងអស់ពីចិត្តពីថ្លើម ដើម្បីអោយគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ដំណើរការបានល្អតាំងពីចាប់ផ្ដើមរហូតដល់ពេលនេះ ជាពិសេសអាចឱ្យគម្រោងអនុវត្តន៍សកម្មភាពមួយចំនួនបានតាមរយៈ Contribution Agreement ជាមួយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO) ។

- គណៈកម្មាធិការដឹកនាំគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ទាំងអស់ដែលបានជួយតំរង់ទិស និងការណែនាំល្អៗរហូតមកដល់ពេលនេះ ។

- មន្ត្រីសំរបសំរួលគម្រោង មកពីនាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល និងខេត្តគោលដៅ ទាំង៤នៃ គម្រោង មន្ត្រីពាក់ពន្ធ័នានា និងក្រុមជំនួយការបច្ចេកទេសនៃគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ទាំងអស់ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ផ្ដល់ជាគំនិតបច្ចេកទេស និងការប្រឹងប្រែងនានា ។

- អ្នកសំរបសំរួលសកម្មភាព និងជំនួយការមកពីអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO) និងវិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវបសុព្យាបាល (NaVRI) ដែលបានសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ដើម្បីឱ្យសៀវភៅនេះ លេចចេញជារូបរាងឡើង ។

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ០៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩

នាយកគម្រោង

បណ្ឌិត នូ វនិកា

សេចក្តីផ្តើម

ការចិញ្ចឹមសត្វនៅប្រទេសកម្ពុជា ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកំពស់ជីវភាពរបស់កសិករ ដោយផ្តល់នូវប្រាក់ចំណេញ ជួយផ្គត់ផ្គង់ដល់ការខ្វះខាត ផ្តល់នូវកំលាំងអូសទាញ និងជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គាត់។ នាពេលបច្ចុប្បន្នអត្រាឈឺ និង ស្លាប់របស់សត្វនៅមានកំរិតខ្ពស់នៅឡើយ ដែលជាកត្តាចំបង ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សេដ្ឋកិច្ច នៃការចិញ្ចឹមសត្វ និង ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនទាំងមូលជាពិសេសកសិករនៅជនបទ។ ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដ៏សំខាន់ ដែលអាចជួយកាត់បន្ថយអត្រាឈឺ និង ស្លាប់របស់សត្វជាពិសេសអាច ប្រឆាំងនឹងការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺកាចសាហាវមួយចំនួនដូចជា ជំងឺបេស្តជ្រូក បូសខ្យល់ សារទឹក ញ៉ូវកាស និង អាសន្នរោគជាដើម។ ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ (VAHW) ជាភ្នាក់ងារឯកជន ដែលនៅជិតស្និទ្ធជាមួយកសិករដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការជំរុញឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវ ការចិញ្ចឹម ការការពារ និង ព្យាបាលសត្វ។ ក្រោមការឧបត្ថម្ភជំនួយឥតសំណងរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU) និង ក្រោមការដឹកនាំដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ឯកឧត្តម បណ្ឌិត **ច័ន្ទ សារុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ គម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) សហការជាមួយអ្នកជំនាញនានាក្នុងវិស័យផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល បានផ្តួចផ្តើម រៀបរៀងសៀវភៅ " ការណែនាំអំពីការប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងសំរាប់ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ " នេះឡើង ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ជាពិសេសដល់ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ ភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាកម្មបសុពេទ្យនានា និងកសិករចិញ្ចឹមសត្វ ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងផ្តល់សេវាកម្ម អោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព ជាពិសេសទៅដល់ប្រជាកសិករនៅតាមបណ្តាខេត្តគោលដៅទាំង ៤ នៃគម្រោងគឺ ខេត្តតាកែវ កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង និង ពោធិ៍សាត់។

ជំពូក ១ ការចាក់វ៉ាក់សាំង

- វ៉ាក់សាំង គឺជាថ្នាំការពារជំងឺ វាផ្សំឡើងដោយវីរុស ឬបាក់តេរីដែលគេសម្លាប់ ឬធ្វើឱ្យខ្សោយសកម្មភាពបង្ករោគដើម្បីការពារជំងឺ ។
- ការចាក់វ៉ាក់សាំងគឺជាការ***ចាក់បញ្ចូលមេរោគ*** (វីរុស ឬបាក់តេរី) ក្នុងទំរង់ខាងលើ ។ មេរោគទាំងនោះត្រូវបានសំលាប់ ឬបង្អាក់សកម្មភាពដោយសារសារធាតុគីមី ។
- មេរោគទាំងនេះ ***មិនអាចបង្កជំងឺបានទេ*** ប៉ុន្តែវាអាចបង្កើតអោយមានប្រព័ន្ធភាពស៊ាំ ឬ ហៅថាអង់ទីគ័រនៅក្នុងខ្លួនសត្វ ក្រោយពីគេចាក់វាចូលទៅក្នុងខ្លួនសត្វបានពី ៣ ទៅ ២១ថ្ងៃ។ ប្រពន្ធ័ភាពស៊ាំ ឬអង់ទីគ័រមានតួនាទីប្រឆាំងនឹងជំងឺមកពីខាងក្រៅ ។
- អង់ទីគ័រ អាចស្ថិតនៅក្នុងខ្លួនសត្វបានរយៈពេលវែង ឬខ្លីអាស្រ័យលើប្រភេទវ៉ាក់សាំងដែលបានចាក់បញ្ចូល ហើយវាប្រឆាំងនឹងមេរោគ ដែលជ្រៀតចូលពីខាងក្រៅ ។

បន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំងអង់ទីគរ័ត្រូវបានកើតឡើង (រូបភាពពណ៌លឿង) ស្ថិតក្នុងឈាមត្រៀមប្រឆាំងការមកដល់របស់មេរោគ។

នៅពេលដែលមានវត្តមានវីរុសចូលពីខាងក្រៅ (រូបភាពពណ៌ខៀវ) ពេលនោះអង់ទីគរ័ដែលមាននៅក្នុងខ្លួនសត្វធ្វើការប្រឆាំងយ៉ាងលឿនដោយការចាប់ និងបង្អាក់សកម្មភាពបង្កជំងឺរបស់វីរុស។

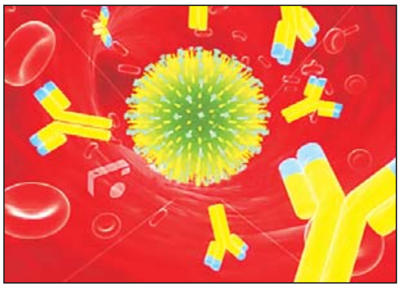

៥ ‿ សំរាប់គោ

- ចាក់ក្រោមស្បែក ឬចាក់សាច់ដុំ
- នៅផ្នែកកខាងមុខស្មា ឬ បួរ
- ជាការល្អត្រូវដាក់គោក្នុងសាទ្រុង ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការចាក់វ៉ាក់សាំង ។
- ប្រើម្ជុល និង ស៊ីរ៉ាំងដែលស្អាតសំរាប់ចាក់ ។

ជំពូក ៧ ផលប៉ះពាល់របស់វ៉ាក់សាំង

- ជាទូទៅបន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំង *សត្វអន់ចំណី*មួយថ្ងៃ ហើយសត្វអាច*ឡើងកំដៅ*។
- *ហើម* (ឈឺចាប់) ដុំពករឹងអាចកើតមានរយៈពេល ៤-៥ថ្ងៃ (សំរាប់អុតក្តាម) មុននឹងបាត់ទៅវិញ។
- ការថប់ដង្ហើម (Shock): (ក្នុងករណីចាក់វ៉ាក់សាំង ការពារជំងឺអូជេស្គី) ធ្វើអោយស្បែកមេជ្រូកឡើងក្រហម និងពិបាកដកដង្ហើម។ គ្មានស្រ្តេសមុន និងក្រោយការធ្វើវ៉ាក់សាំងជាការល្អ។ ចាក់វ៉ាក់សាំងនៅពេលត្រជាក់ (ព្រលឹម ឬ ល្ងាច)។ ក្នុងករណីមានការថប់ដង្ហើមក្រោយចាក់វ៉ាក់សាំងត្រូវចាក់ដិចសាមេតាសូន។
- *ការឈឺ ឬ ស្លាប់* (ក្នុងករណីចាក់វ៉ាក់សាំងប្រឆាំងនឹង ជំងឺប៉េស្តជ្រូក): *ជំងឺប៉េស្តជ្រូក ជាជំងឺច្រើនកើតមាននៅក្នុងតំបន់ដូច្នេះពេលខ្លះ យើងអាចចាក់វ៉ាក់សាំងប៉េស្តជ្រូក ទៅលើជ្រូកដែលកំពុងផ្ទុកជំងឺប៉េស្តប៉ុន្តែវាមិនបង្ហាញរោគសញ្ញាឱ្យឃើញ។ ក្នុងករណីនេះ ជ្រូកអាចក្តៅខ្លួន បាត់ការឃ្លាន និងជួនកាលបណ្តាលឱ្យស្លាប់។*
- បូស (អាប់សែ): ជាទូទៅកើតឡើងដោយសារការចាក់ខុសកន្លែង ឬដោយម្ជុល ឬស៊ីរ៉ាំងមិនស្អាត។
- បង្កជាជំងឺ (ក្នុងករណីចាក់វ៉ាក់សាំងប្រឆាំងនឹងជំងឺអុតមាន់): វ៉ាក់សាំង ជំងឺអុតមាន់ ជាប្រភេទវ៉ាក់សាំងរស់ដែលអាចបង្កើតជាដុំពកនៅកន្លែងចាក់។

តារាងកម្មវិធីវ៉ាក់សាំងដែលត្រូវអនុវត្ត

ឈ្មោះជំងឺ	ប្រភេទសត្វ	ចាក់លើកទី ១	ចាក់លើកទី ២	ចាក់លើកក្រោយដើម្បីបន្តភាពស៊ាំ ឬអង់ទីគ័រ
ប៉េស្តជ្រូក	កូនជ្រូក	អាយុ ៣អាទិត្យ	អាយុ ៧អាទិត្យ	អាយុ ១១អាទិត្យ
	មេក្រមុំ មេជ្រូក	អាយុ ៦ខែ	រាល់១ខែមុនកើតកូន	
ប៉ារ៉ូ	មេក្រមុំ	អាយុ ៦.៥-៧.៥ខែ	២អាទិត្យមុនដាក់បា	
	មេជ្រូក	រាល់១០ថ្ងៃមុនផ្តាច់ដោះ		
អូជេស្គី	មេក្រមុំ	អាយុ ៦-៧ខែ		
	មេជ្រូក	រាល់១.៥ខែ មុនកើតកូន		
អុតក្តាមជ្រូក	ជ្រូកទុកសំរាប់ធ្វើពូជ	អាយុ ២-៣ខែ	នៅ១ខែក្រោយមក	រំលឹករាល់២-៣ខែម្តង
អុតក្តាមគោ	គោ	អាយុ ៤ខែ	នៅ១ខែក្រោយមក	រំលឹករាល់ ៦ខែម្តង
បូសខ្យល់	គោ	អាយុ ២ខែបន្ទាប់កើត	នៅ១ខែក្រោយមក	បន្ទាប់មក១ឆ្នាំនិង៥ឆ្នាំក្រោយ
សារទឹក	គោ	អាយុ ៦ខែ (ចាក់មុនរដូវភ្លៀង)	នៅ ៦ខែក្រោយមក	
ញូវកាសល I2	មាន់	អាយុ ៣អាទិត្យ	២អាទិត្យក្រោយមក	
អាសន្នរោគ	មាន់	អាយុ ៦អាទិត្យ	៤អាទិត្យក្រោយមក	បន្ទាប់មក ២អាទិត្យមុនពង
អុត	មាន់	កូនមាន់អាយុ ១០ថ្ងៃ-១០អាទិត្យ	នៅអាយុ ១២-១៦អាទិត្យ	

ត្រូវកត់ត្រាថ្ងៃខែចាក់វ៉ាក់សាំងឱ្យច្បាស់លាស់ ដើម្បីប្រាកដថាសត្វទាំងអស់បានធ្វើវ៉ាក់សាំងទៀងទាត់។ ប្រសិនបើចាក់វ៉ាក់សាំងមិនទៀងទាត់ តាមកម្មវិធីច្បាស់លាស់ទេ នោះសត្វរបស់អ្នកនឹងមិនអាចការពារទប់ទល់នឹងជំងឺបានល្អទេ។